

Statističke karakteristike izlaznog signala ASK sistema u prisustvu Gausovog šuma, interferencije i Nakagami-m fedinga

Miloš Bandur, Đoko Bandur, Anđelija Raičević

Sadržaj — U ovom radu analizira se jedan ASK (Amplitude Shift Keyed) sistem sa nekoherentnom detekcijom signala. Na ulazu u prijemnik prisutni su signal, interferencija i Gausov šum. Amplitude signala i interferencije su promenljive sa Nakagami-m raspodelom. Faza interferencije je promenljiva sa uniformnom raspodelom. Odredićemo funkciju gustine verovatnoće (PDF – probability density function) anvelope sume signala, interferencije i Gausovog šuma, kao i kumulativnu funkciju raspodele verovatnoće (CDF – cumulative distribution function), karakterističnu funkciju (MGF – moment-generating function) i moment n-tog reda pomenute anvelope.

Gljučne reči — ASK, CDF, Gausov šum, funkcija gustine verovatnoće, interferencija, MGF, moment, Nakagami-m raspodela.

I. UVOD

TEMA ovog rada je statistička analiza ASK (Amplitude Shift Keyed) sistema sa nekoherentnim prijemnikom u prisustvu interferencije, Gausovog šuma i fedinga. Analiziraćemo slučaj kada promene amplitude signala i interferencije odgovaraju Nakagami-m raspodeli, dok je faza interferencije promenljiva sa uniformnom raspodelom. U radu ćemo najpre odrediti funkciju gustine verovatnoće anvelope sume signala, interferencije i Gausovog šuma, a zatim i odgovarajuću kumulativnu funkciju raspodele verovatnoće (CDF) pomenute anvelope, njenu karakterističnu funkciju (MGF), kao i moment n-tog reda. Detaljan pregled, statistička analiza, i poređenje performansi sistema za koherentnu i nekoherentnu detekciju signala u prisustvu fedinga data je u [1], dok je statistička analiza ASK signala u prisustvu fedinga detaljno izložena u [2]. U delu II, predstavljen je model analiziranog sistema, dok je u delu III izveden izraz za funkciju gustine verovatnoće anvelope sume signala, interferencije i Gausovog šuma, a prikazana je i grafička interpretacija iste. U delu IV, izvedeni su izrazi za kumulativnu funkciju raspodele verovatnoće, MGF funkciju kao i moment n-tog reda pomenute anvelope.

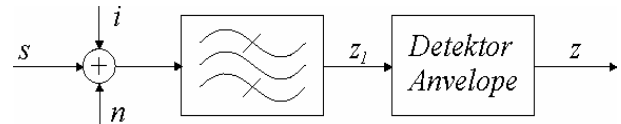
M. Bandur, Fakultet Tehničkih Nauka u K. Mitrovici, Kneza Miloša 7, 38220 K. Mitrovica, Srbija, bandjo@ptt.yu

Đ. Bandur, Fakultet Tehničkih Nauka u K. Mitrovici, Kneza Miloša 7, 38220 K. Mitrovica, Srbija.

A. Raičević, Fakultet Tehničkih Nauka u K. Mitrovici, Kneza Miloša 7, 38220 K. Mitrovica, Srbija.

II. MODEL SISTEMA

Model nekoherentnog prijemnika koji se analizira u ovom radu prikazan je na Sl. 1. Prijemnik se sastoji iz uskopojasnog filtera i detektora anvelope.

Sl. 1. Nekoherentni ASK prijemnik

Signal na izlazu iz filtera može se predstaviti izrazom:

$$z_1 = A \cos \omega t + A_1 \cos(\omega t + \theta) + x \cos \omega t + y \sin \omega t$$

pri čemu su amplitude signala i interferencije A i A_1 promenljive sa Nakagamijevom raspodelom:

$$p_A(A) = \frac{2}{\Gamma(m)} \left(\frac{m}{\Omega} \right)^m A^{2m-1} e^{-\frac{m}{\Omega} A^2} dA, \quad A \geq 0 \quad (1)$$

$$p_{A_1}(A_1) = \frac{2}{\Gamma(m_1)} \left(\frac{m_1}{\Omega_1} \right)^{m_1} A_1^{2m_1-1} e^{-\frac{m_1}{\Omega_1} A_1^2} dA_1, \quad A_1 \geq 0 \quad (2)$$

Raspodela faze interferencije θ je uniformna i predstavljena je izrazom: $p_\theta(\theta) = \frac{1}{2\pi}, |\theta| \leq \pi$.

Slučajne promenljive x i y su međusobno nezavisne Gausove promenljive sa srednjom vrednošću jednakom nuli i varijansom σ^2 .

III. FUNKCIJA GUSTINE VEROVATNOĆE IZLAZNOG SIGNALA

Izvešćemo izraz za funkciju gustine verovatnoće anvelope sume signala, interferencije i uskopojasnog Gausovog šuma [1]:

$$z = A \cos \omega t + A_1 \cos(\omega t + \theta) + x \cos \omega t + y \sin \omega t \quad (3)$$

$$z = r \cos(\omega t + \varphi)$$

Slučajne promenljive r i φ predstavljaju anvelopu i fazu slučajnog procesa z na izlazu is detektora anvelope. Iz prethodnog izraza sledi:

$$x + A + A_1 \cos \theta = r \cos \varphi, \quad y - A_1 \sin \theta = r \sin \varphi \quad (4)$$

$$x = r \cos \varphi - A_1 \cos \theta - A, \quad y = r \sin \varphi + A_1 \sin \theta$$

Anvelopa i faza procesa z su:

$$r = \sqrt{(x + A + A_1 \cos \theta)^2 + (y - A_1 \sin \theta)^2} \quad (5)$$

$$\operatorname{tg} \varphi = \frac{y - A_1 \sin \theta}{x + A + A_1 \cos \theta}$$

dok je Jakobijan transformacije iz x i y u r i φ :

$$|J| = \left| \frac{\partial(x, y)}{\partial(r, \varphi)} \right| = r$$

Združena funkcija gustine verovatnoće Gausovih slučajnih promenljivih x i y data je sledećim izrazom [2]:

$$p_{xy}(x, y) = \frac{1}{2\pi\sigma^2} e^{-\frac{x^2+y^2}{2\sigma^2}} \quad (6)$$

Na osnovu (2), (3) i (4) sledi:

$$p_{r\varphi}(r, \varphi / \theta) = \frac{r}{2\pi\sigma^2} e^{-\frac{(r \cos \varphi - A - A_1 \cos \theta)^2 + (r \sin \varphi + A_1 \sin \theta)^2}{2\sigma^2}}$$

$$p_{r\varphi}(r, \varphi / \theta) = \frac{r}{2\pi\sigma^2} e^{-\frac{r^2 + A^2 + A_1^2 - 2rA \cos \varphi + 2AA_1 \cos \theta - 2rA_1 \cos(\varphi + \theta)}{2\sigma^2}} \quad (7)$$

Dalje, na osnovu formule $e^{\alpha \cos \varphi} = \sum_{n=-\infty}^{\infty} I_n(\alpha) \cos n\varphi$ [3],

sledi:

$$p_{r\varphi}(r, \varphi / \theta) = \frac{r}{2\pi\sigma^2} e^{-\frac{r^2 + A^2 + A_1^2}{2\sigma^2}} \times \frac{2AA_1 \cos \theta - 2rA \cos \varphi - 2rA_1 \cos(\varphi + \theta)}{2\sigma^2} \times e^{-\frac{r^2 + A^2 + A_1^2}{2\sigma^2}} \sum_{k_1=-\infty}^{\infty} I_{k_1}\left(\frac{rA}{\sigma^2}\right) \cos k_1 \varphi \times \sum_{k_2=-\infty}^{\infty} I_{k_2}\left(-\frac{AA_1}{\sigma^2}\right) \cos k_2 \theta \sum_{k_3=-\infty}^{\infty} I_{k_3}\left(\frac{rA_1}{\sigma^2}\right) \cos k_3(\varphi + \theta)$$

Usrednjavanjem prethodnog izraza po θ , a zatim i integraljenjem istog po φ dobijamo sledeći izraz za funkciju gustine verovatnoće anvelope r :

$$p_r(r) = \frac{r}{\sigma^2} e^{-\frac{r^2 + A^2 + A_1^2}{2\sigma^2}} \sum_{k=-\infty}^{\infty} I_k\left(\frac{rA}{\sigma^2}\right) I_k\left(-\frac{AA_1}{\sigma^2}\right) I_k\left(\frac{rA_1}{\sigma^2}\right)$$

$$p_r(r) = \frac{r}{\sigma^2} e^{-\frac{r^2 + A^2 + A_1^2}{2\sigma^2}} \sum_{k=0}^{\infty} \varepsilon_k I_k\left(\frac{rA}{\sigma^2}\right) I_k\left(-\frac{AA_1}{\sigma^2}\right) I_k\left(\frac{rA_1}{\sigma^2}\right) \quad (8)$$

gde je $\varepsilon_k = 1$ za $k = 0$ i $\varepsilon_k = 2$ za $k > 0$.

Daljim usrednjavanjem (8) po A i A_1 , sledi:

$$p_r(r) = \int_0^{\infty} \int_0^{\infty} p_{r/AA_1}(r/AA_1) p_A(A) p_{A_1}(A_1) dA dA_1$$

Imajući u vidu da su funkcije $p_A(A)$ i $p_{A_1}(A_1)$ napred definisane izrazima (1) i (2), respektivno, kao i da se modifikovane Beselove funkcije mogu transformisati na sledeći način [3]:

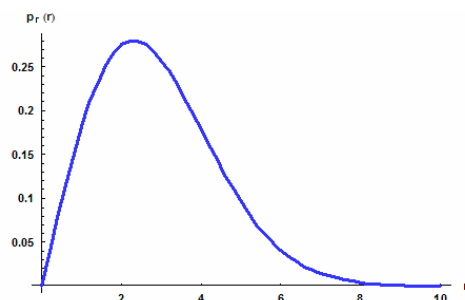
$$I_k(x) = \sum_{h=0}^{\infty} \frac{x^{2h+k}}{2^{2h+k} \cdot h! \Gamma(k+h+1)}$$

sledi:

$$p_r(r) = \frac{r}{\sigma^2} e^{-\frac{r^2}{2\sigma^2}} \frac{4}{\Gamma(m)\Gamma(m_1)} \left(\frac{m}{\Omega}\right)^m \left(\frac{m_1}{\Omega_1}\right)^{m_1} \times \sum_{k=0}^{\infty} \varepsilon_k \sum_{h=0}^{\infty} \frac{r^{2h+k}}{\sigma^{4h+2k}} \frac{1}{2^{2h+k} h! \Gamma(h+k+1)} \times \sum_{i=0}^{\infty} \frac{r^{2i+k}}{\sigma^{4i+2k}} \frac{1}{2^{2i+k} i! \Gamma(i+k+1)} \times \sum_{j=0}^{\infty} \frac{1}{\sigma^{4j+2k}} \frac{(-1)^{2j+k}}{2^{2j+k} j! \Gamma(j+k+1)} \times \int_0^{\infty} A^{2(h+k+j+m)-1} e^{-\left(\frac{m}{\Omega} + \frac{1}{2\sigma^2}\right)A^2} dA \times \int_0^{\infty} A_1^{2(i+k+j+m_1)-1} e^{-\left(\frac{m_1}{\Omega_1} + \frac{1}{2\sigma^2}\right)A_1^2} dA_1 \quad (9)$$

Odnosno, daljim sređivanjem (9), dolazimo do konačnog izraza za funkciju gustine verovatnoće anvelope r u zatvorenom obliku:

$$p_r(r) = \frac{r}{\sigma^2} e^{-\frac{r^2}{2\sigma^2}} \frac{1}{\Gamma(m)\Gamma(m_1)} \left(\frac{m}{\Omega}\right)^m \left(\frac{m_1}{\Omega_1}\right)^{m_1} \times \sum_{k=0}^{\infty} \varepsilon_k \sum_{h=0}^{\infty} \frac{r^{2h+k}}{\sigma^{4h+2k}} \frac{1}{2^{2h+k} h! \Gamma(h+k+1)} \times \sum_{i=0}^{\infty} \frac{r^{2i+k}}{\sigma^{4i+2k}} \frac{1}{2^{2i+k} i! \Gamma(i+k+1)} \times \sum_{j=0}^{\infty} \frac{1}{\sigma^{4j+2k}} \frac{(-1)^{2j+k}}{2^{2j+k} j! \Gamma(j+k+1)} \times \left(\frac{2\Omega\sigma^2}{2m\sigma^2 + \Omega}\right)^{h+k+j+m} \left(\frac{2\Omega_1\sigma^2}{2m_1\sigma^2 + \Omega_1}\right)^{i+k+j+m_1} \times \Gamma(h+k+j+m) \Gamma(i+k+j+m_1) \quad (10)$$

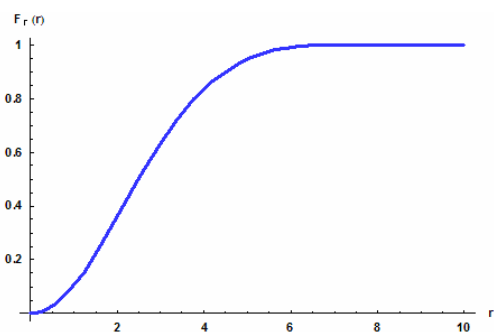
Sl. 2. Funkcija gustine verovatnoće anvelope r , ($\sigma = 2, m = m_1 = 1, \Omega = \Omega_1 = 1$)

Na Sl.2 prikazana je funkcija raspodele gustine verovatnoće trenutnih vrednosti anvelope sume uskopojasnog korisnog signala, interferencije i Gausovog šuma.

IV. CDF, MGF, MOMENT

Kumulativna funkcija raspodele verovatnoće anvelope r je:

$$\begin{aligned}
F_r(r) &= \int_0^r p_r(x) dx \\
F_r(r) &= \frac{1}{\sigma^2} \frac{1}{\Gamma(m)\Gamma(m_1)} \left(\frac{m}{\Omega}\right)^m \left(\frac{m_1}{\Omega_1}\right)^{m_1} \times \\
&\times \sum_{k=0}^{\infty} \varepsilon_k \sum_{h=0}^{\infty} \frac{1}{\sigma^{4h+2k}} \frac{1}{2^{2h+k} h! \Gamma(h+k+1)} \times \\
&\times \sum_{i=0}^{\infty} \frac{1}{\sigma^{4i+2k}} \frac{1}{2^{2i+k} i! \Gamma(i+k+1)} \times \\
&\times \sum_{j=0}^{\infty} \frac{1}{\sigma^{4j+2k}} \frac{(-1)^{2j+k}}{j! \Gamma(j+k+1)} \times \\
&\times \left(\frac{2\Omega\sigma}{2m\sigma^2 + \Omega}\right)^{h+k+j+m} \left(\frac{2\Omega_1\sigma}{2m_1\sigma^2 + \Omega_1}\right)^{i+k+j+m_1} \times \\
&\times \Gamma(h+k+j+m) \Gamma(i+k+j+m_1) \times \\
&\times \int_0^r x^{2i+2h+2k+1} e^{-\frac{x^2}{2\sigma^2}} dx \quad (11)
\end{aligned}$$

Sl. 3. CDF funkcija anvelope r
 $(\sigma = 2, m = m_1 = 0.5, \Omega = \Omega_1 = 0.5)$

Na Sl.3 prikazana je kumulativna funkcija raspodele gustine verovatnoće trenutnih vrednosti anvelope sume uskopojasnog korisnog signala, interferencije i Gausovog šuma.

MGF funkcija anvelope r je:

$$\begin{aligned}
M_r(s) &= \int_0^{\infty} e^{-sr} p_r(r) dr \\
M_r(s) &= \frac{1}{\sigma^2} \frac{1}{\Gamma(m)\Gamma(m_1)} \left(\frac{m}{\Omega}\right)^m \left(\frac{m_1}{\Omega_1}\right)^{m_1} \times \\
&\times \sum_{k=0}^{\infty} \varepsilon_k \sum_{h=0}^{\infty} \frac{1}{\sigma^{4h+2k}} \frac{1}{2^{2h+k} h! \Gamma(h+k+1)} \times \\
&\times \sum_{i=0}^{\infty} \frac{1}{\sigma^{4i+2k}} \frac{1}{2^{2i+k} i! \Gamma(i+k+1)} \times \\
&\times \sum_{j=0}^{\infty} \frac{1}{\sigma^{4j+2k}} \frac{(-1)^{2j+k}}{j! \Gamma(j+k+1)} \times
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
&\times \left(\frac{2\Omega\sigma}{2m\sigma^2 + \Omega}\right)^{h+k+j+m} \left(\frac{2\Omega_1\sigma}{2m_1\sigma^2 + \Omega_1}\right)^{i+k+j+m_1} \times \\
&\times \Gamma(h+k+j+m) \Gamma(i+k+j+m_1) \times \\
&\times \sum_{t=0}^{\infty} \frac{(-s)^t}{t!} (2\sigma^2)^{j+h+k+t/2+1} \Gamma(i+h+k+t/2+1) \quad (12)
\end{aligned}$$

Moment n -tog reda anvelope r je:

$$\begin{aligned}
m_n &= \int_0^{\infty} r^n p_r(r) dr \\
m_n &= \frac{1}{2\sigma^2} \frac{1}{\Gamma(m)\Gamma(m_1)} \left(\frac{m}{\Omega}\right)^m \left(\frac{m_1}{\Omega_1}\right)^{m_1} \times \\
&\times \sum_{k=0}^{\infty} \varepsilon_k \sum_{h=0}^{\infty} \frac{1}{\sigma^{4h+2k}} \frac{1}{2^{2h+k} h! \Gamma(h+k+1)} \times \\
&\times \sum_{i=0}^{\infty} \frac{1}{\sigma^{4i+2k}} \frac{1}{2^{2i+k} i! \Gamma(i+k+1)} \times \\
&\times \sum_{j=0}^{\infty} \frac{1}{\sigma^{4j+2k}} \frac{(-1)^{2j+k}}{j! \Gamma(j+k+1)} \times \\
&\times \left(\frac{2\Omega\sigma}{2m\sigma^2 + \Omega}\right)^{h+k+j+m} \left(\frac{2\Omega_1\sigma}{2m_1\sigma^2 + \Omega_1}\right)^{i+k+j+m_1} \times \\
&\times \Gamma(h+k+j+m) \Gamma(i+k+j+m_1) \times \\
&\times (2\sigma^2)^{i+h+k+n/2+1} \Gamma(i+h+k+n/2+1) \quad (13)
\end{aligned}$$

LITERATURA

- [1] Marvin K. Simon, Mohamed-Slim Alouini, *Digital Communication over Fading Channels*. John Wiley&Sons, Inc., 2000.
- [2] Mihajlo Č. Stefanović, *Detekcija signala u belom i obojenom Gausovom šumu*, Monografija, Univerzitet u Nisu, 1999.
- [3] Abramowitz, M. and Stegun, I. A. (Eds.) *Modified Bessel Functions I and K*, §9.6 in *Handbook of Mathematical Functions with Formulas, Graphs, and Mathematical Tables*, 9th printing. New York: Dover, 1972.

ABSTRACT

In this paper an ASK (Amplitude Shift Keyed) system with non-coherent signal detection is considered. Signal, interference and Gaussian noise are present at the receiver entry. Amplitudes of the input signal and interference are random processes with Nakagami- m distribution. The interference phase is a random process with uniform distribution. We will determinate probability density functions of the envelope representing sum of the signal, interference and Gaussian noise, cumulative distribution function (CDF), moment-generating function (MGF) as well as appropriate envelope moment (m_n).

STATISTICAL CHARACTERISTICS OF THE OUTPUT SIGNAL OF THE ASK SYSTEM IN THE PRESENCE OF INTERFERENCE, GAUSSIAN NOISE AND NAKAGAMI- m FADING

Miloš Bandur, Đoko Bandur, Anđelija Raičević